

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillelmi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Jn festiuitatib[us] sanctoru[m] Mensis decembris

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

A moniū. **a** Illi autē relictis retibus et patre secuti sunt eū. **S** querit hic quōdā ap̄l̄ relictis omnibus secuti sunt eū? Dicendū p̄m 2y. q̄ in christo erat virtus diuinitatis: et ideo sicut poterat exte-

hypocrite: q̄ siles est? sepulchris dealba- tis: que foris apparent hoib⁹ speciosa: intus vō sunt plena ossibus mortuor⁹ et om̄i spurcia: sic et vos a foris quidē pa- rentis hominib⁹ iusti: intus autē estis pleni

hypocriti et iniqui- te. Tūc postmodū sequit̄ euāgel. ho- die. **b** Dixit Iesus turbis iu- deor⁹ et principi- bus sacerdotū. Ecce ego mitto ad vos. **h**oī. in- struendos et reuo- candos ad me.

a Illi autē statim relictis retibus et patre secuti sunt eum.

In die sancti Nicolai Euāge.

Sint lūbi vestri precincti. **H**oc euāge. quere infra in cōi sacror⁹.

In festo sc̄i Thomę ap̄l̄ euā- ge. Thomas vn⁹ ex duodecim q̄ dicit didym⁹. **H**oc euāg. cū sua postul. gr̄e añ in octaua pasche.

In die sancti Stephani proto- martyris Euāgelij. Matth̄ei xxiii. d. circa finem.

Fil- lo tēpe: Dixit iēsus b turbis iude- orū et princi- pib⁹ sacrodo- ^{q̄ diligenter at- tendite.} tū: Ecce ego mitto ad vos

prophetas / et sapientes et scri- ^{q̄ doctores.} ^{q̄ aliquos interficiens diu et so ge- nere mortis.}

bas. **E**t ex illis occidetis: et crū- ^{q̄ specialiter.} ^{q̄ aliquos.}

cifigens: et ex eis flagellabitis in f-

multos alios. **E**t ex eis flagellabi- tis i sinagog⁹ vris. **H**oc patet i actib⁹ ap̄loz: vbi dicit q̄ oēs apostoli fuerūt s̄i.

Act. 4. a

Postilla

Dixit iēsus b turbis iudeorū.

Dat. xxiij. Lu. xj. **H**istoria hui⁹ euā.

B facta ē anno christi xxiiij. xi. kal. ap̄lis feria. iij. luna. xii. in di. vi. **A**n̄ initū illi us euā. scribit san- ct⁹ **D**at. i eo. c. q̄ christus maledixit scribis et phariseis di. **E**ge vobis scribe et pharisei hypo- crite: qui clauditis regnū celoꝝ añ ho- mines: vos em̄ nō intratis: nec introe- untis sinit⁹ iterare. **E**ge vobis scribe et pharisei hypocri- te: q̄ decimat⁹ mē- tā et anet⁹ et ami- nū: et relinquitis q̄ grauiora sūt legis: iudiciū et misericō- diaz et fidē: hec oportuit facere: et illa nō omit- tere. **D**uces cecī excolātes culicē / camelū autē glutientes. **E**ge vobis scribe et pharisei

D

Act. 12. a

Act. 8. a

Act. 4. a

p. 2

In die sancti Stephani

E mul flagellati a iudeis: et prohibiti ne p/ dicarēt in nomine ielu. Et Petrus respō/ dit dicens: **P**ortet deo plus obedire q̄ hoibz. **E**t persequimini de ciui/ tate in ciuitate. In signū hui⁹ christus discipulis suis di/

Ioa. 15. c. **P**it: **S**ime perfec/ ti sunt: et vos perfe/ quentur. Non est seruus maior do/ mino suo. **I**tē chri/ stus dixit discipu/ lis suis: Cum vos persecuti fuerint i vna ciuitate: fugite in aliam. **b** **E**t veniat sup vos. **i** d est generatiōem istam. **c** **C**om/ nis sanguis iu/ stus. id est debita ultio pro effusione sanguinis iustoz. **d** **Q**ui effusus est sup terram a sanguine Abel iusti. quē frater su us cain occidit: idō quia deus respexit ad abel et ad mune ra eius: sed ad Ca/ in et ad munera ei⁹ non respexit. **e** **E**t usq̄ ad san guinem cacha/ rie filij barachie quem occidisti. propterea quia ar/

vide hie Haymon.

2. Paral. 24. c. **I**srahel cum populo suo. Unde dicit: Spi/ ritus domini induit cachariam filium io/ iade sacerdotis: et stetit in conspectu po/ puli dicens: Quare transgredimini pze/ ceptū domini. Et congregati aduersus eum: miserunt lapides iuxta pceptum re/ gis: et ipsum occiderūt. **f** **I**nter tem/ plum et altare. scz holocaustoz: quod erat extra templū: id est in atrio templi. **W**otandum fm Nicolaum de Lyra: q̄

Abel fuit simplex homo pastor ouium et illiteratus. carcharias fuit litteratus et le/ gis peritus. Per hos enim duos intelli/ guntur omnes iusti ab eis occisi. Et sen sus: Et veniat super vos omnis sanguis iustus qui effusus ē a sanguine abel iu/ sti vsq̄ ad sangui/ nē carcharie filij ba/ rachie: id ē sangui/ nem iusti minimū vsq̄ ad sanguinem maximū iusti. **g** **A**men. **h** **I**ra. id est fideliter. **i** **D**ico vobis venient hec om/ nia super gene/ rationem istam. **j** **I**d est super popu lum iudaicū: quia pro criminib⁹ istis punitus est multi/ pliciter diuersis tē/ poribus. **k** **H**ie rusalem hierula lem. **l** **H**ic ponitur continens pro con/ tento: quia frequē/ ter dicitur ciuitas hoc facere: qd po/ pul⁹ in ea habitās facit. **m** **Q**ue occidis prophe/ tas. **n** **L**yra. **o** **I**d est consuisti occide/ re. **p** **E**t lapi/ das eos qui ad te missi sunt. **q** **I**d est ad institutionē tuā sicut pater in antiquis prophetis. **r** **Q**uotiens volui congregare. **s** **L**yra. sub cultu vnius dei per fidē et cha/ ritatem. **t** **F**ilios tuos. **u** **I**d est tu/ deos. **v** **Q**uemadmodum con/ gregat gallina pullos suos sub a/ las. **w** **P**onitur hic exemplum de galli/ na: ad ostendendum affectum suum ad populum suum. **x** **I**nter alias enim aues gallina videtur magis affici ad conserva/

A tionem et nutritionem pullos. Unde Ambrosius. Hec autem tam magnū affectū habet ad pullos: ut eorum infirmitate affecta infirmetur: et eos alis suis p̄gēs contra miluū pugnet. a. Et noluit. Lyr.

q̄ p̄betas ad eos millos cōtēpserūt: et postea sc̄m̄ iōan nē baptistā: et ultio dñm nostrū iesum ch̄stū cū discipulis suis cōtēpserūt: p̄pter qd̄ subdit hic p̄gnā. b. **E**cce relinquet vobis domus v̄ra. B̄or. i. templū et ciuitas. **D**eserta. s. p̄pter destructionem ciuitatis et tēpli: q̄ facta ē p̄ tū et vespasianū i vindictā mortis ch̄sti et suoz p̄betarū et etiā ap̄loz. d. **D**ico em̄ vobis: non me vide. ammo. Lyr. i. a tpe passionis ch̄sti q̄ de p̄mo imminēbat futura qñ ch̄stus dixit illa verba. **E**t donec dicatis: b̄ndictus q̄ venit in nomie dñi. Lyr. hoc erit qñ ch̄stus veniet ad iudiciū. Tūc ei iudei q̄ i fine mūdi credituri sūt i ch̄stū: qñ cognoscēt se ab antich̄risto eē deceptos: tūc temporis laudabunt et confitebūtur ch̄ristū.

Postilla

Dixit iesus petro: Sequere me. Conuersus rē. Joan. xxi. Historia huius euāgel. facta

^{s malis factis tuis. s bene aduerte. s in penā.}
^a **E**t noluit. **E**cce relinquet vobis ^{s templū et ciuitas. s absq̄ habitatore et cultu diuino.}

^{s domus vestra deserta. B̄ico em̄}

^{s a die illa}

^{s in die palmarū}

vobis: Nō me videbitis ammo/

do donec dicatis: Benedictus

qui venit in nomine domini.

In die sancti Joānis euāgeliste Euāge. Joā. xxi. f. in fine.

Tail

^{s post die pasche.}

lo tpe: dixit

^{s singulariter}

iesus petro:

^{s veni post me sus}

^{s ferendo crucis pa}

^{s tribulum.}

Seque me. f

^{s retrosperit}

Conuersus s

^{s iōannem}

petrus vidit illum discipulum/

^{s cum petro}

quem diligebat iesus sequentē:

^{s discipulus dilectus}

^{s sequent}

qñ et recubuit in cena super pe/

^{s ielu. s. f. q̄}

^{s interrogauit iesū i cena dicēs.}

ctus eius et dixit: Dñe q̄s est qñ

set ex verbis ch̄sti qñ dixit ei: Sequere me. s. in eodē genere mortis: q̄ esset pro ch̄risto crucifigendus: sollicitat et q̄rit de

iunior cingebas te et ambulabas quod volebas. Cum autem senueris: extēdes manus tuas: et alius te cingat: et ducet quo tu non vis. Hoc autem dixit: significans quā morte clarificaturus esset deum. Et hoc cum dixisset: dixit ei: f. **S**equere me. Lyr. i. ad passionē voluntarie: quasi dī. Non timeas mori. p me quia ego prius pro te morturus sum. **C**onuersus petrus vidit illum discipulum quem diligebat iesus sequentē. Lyr. quia ceperat ire post ch̄stū sic et petrus. b. **Q**ui et recubuit in cena super petrus et dixit. id est suadente petro silenter interrogauit. **D**omine: q̄s ē qui te tradet? hūc cum vidisset Petrus dixit: Dñe: hic autem quid? Diligebat autē petrus Joān nē speciali dilectione. Et cū intellexisset ex verbis ch̄sti qñ dixit ei: Sequere me. s. in eodē genere mortis: q̄ esset pro ch̄risto crucifigendus: sollicitat et q̄rit de

D

Har facta esse ante passionem, ex sequētib. liquet.

In die sancti Joannis Evangeliste

E fine Joannis dicens: a **H**ic autem quid. scz sustinebit: nūquid occidet: nunquid crucifigetur sicut et ego? **L**yra. quia si di. Bonum esset ut iste iungeretur mihi socius. b **D**icit ei iesus: Sic enim volo manere.

Thomas. id ē ad senium venire.

C Donec veniam. **L**yra. ad vocandum eū ad gloriāz celestē de statu huius mundi. **N**abet enim in legenda sancti Joannis: qd christus apparuit ei circa finē vite sue: vocans eū ad gloriā.

Quid ad te **L**yra. quia ad petrum non pertinebat scire quid deus ordinabat de Joāne in futurū: sicut dicitur est apostolis.

S unde: Non est vestrum nosse tempora vel momenta qd pater posuit in sua potestate. **S**z tū pertinebat ad ipm pbo christi pmpre et humilr obedire: ideo sūdit: e **T**u me sequere. q. di. p̄m Augu. Nolo eum sequi me p crucē et passionem sicut tu me sequeris: sz manere in carcere donec veniā receptur⁹ eū in eternam beatitudinē. f **E**rgo sermo iste inter fratres. **L**yra. i. apostolos: qui erant uniti in charitate fraterna.

Quia discipul⁹ ille non moritur. **T**ho. putauerūt qd dñs dixerit sic eū debere manere: id est semp vivere: et nō esse moriturū donec veniret christus ad iudiciū. **U**nde qd non esset sic intelligendum: ipse Joānes consequēter declarat eū di-

cit. b **E**t non dixit iesus quia non moritur. **L**yra. quia p̄m veritatem mortuus est p separationē anime a corpore: quia quilibet homo debitor est mortis ex p̄m morū parentū transgressione: p̄m qd dicitur: Statutum est omnibus hominibus semel mori.

Sz sic eū volo manere. **L**yra. hoc est non p martyriū me sequita-

men quia in eo fuit p̄mptitudo ad tollerandū martyriū: qñ fuit pietus in seruētis olei dolium: ideo illud pro martyrio ab ecclesia colit. **Q**uia p̄m qd dicit b̄tus Aug.

Nō est impar meritū patiētie in iōāne qd passus nō ē: et i petro qd passionē sustinuit. k **D**onec veniā: quid ad te? **L**yra. assu-

mes animā eius a corpore absq tamē angustia et dolore: quia Joānes dolore mortis nō sensit ex speciali priuilegio: in signū integritatis v̄ginalis.

Hic est discipulus ille. **L**yra scilicet Joānes.

Qui testimonius perhibet de his. i. que vidit et audiuit. n **E**t scripsit hec. **L**yra. **D**odus eū antiquorū fuit: qd illi scribebant historiam qui vidissent. **E**t ideo dicitur historia ab historiis: quod est videre. **E**t ideo Joānes qui vidit et audiuit. i. verba et facta christi: conuenientissime potuit scribere. o **E**t scimus quia verum est testimonium eius. **T**ho. cui v̄gēs credendum est.

discipulum

tradet te: hunc g cū vidisset pe-

trus: dicit iesu: **N**ē hic autē qd:

Bicit ei iesus: Sic eū volo ma-

lere. **S**z vocādo eū ad me morte naturali.

Nere donec veniā. **Q**uid ad te:

Tū me sequere. **E**rgo sermo

iste inter fratres: qz discipulus il-

le nō moritur. **E**t nō dixit iesus qz b

non moritur: sed sic eū volo ma-

nere donec veniā: quid ad te? k

Hic est discipul⁹ ille qm testimo-

niū phibet de his: et sc̄psit hec: et

scim⁹ qz v̄x est testimoniu eius.

In die Innocentiū Euange.

Matth. II. c. in medio.

Qui testimonius perhibet de

his. i. que vidit et audiuit. n **E**t scri-

psit hec. **L**yra. **D**odus eū antiquorū

fuit: qd illi scribebant historiam qui vidis-

sent. **E**t ideo dicitur historia ab historiis:

quod est videre. **E**t ideo Joānes qui vi-

dit et audiuit. i. verba et facta christi: con-

uenientissime potuit scribere. o **E**t

scimus quia verum est testimoniu

eius. **T**ho. cui v̄gēs credendum est.

Mat. Ia.

Angel^{us} domi-
ni ap-
paruit
Dat. ii. Distoria
hui^{us} euangelij facta
est anno christi pri-
mo vsuali: p^{ri}mo no-
nas february. sab-
bato. luna. xii. indi-
tione. iij. An^{te} initium
illius euangelij scri-
bit sc^{ilicet}us Matthe-
us in eodem ca. q^{uo}
tres magi accepto
responso in somnis/
ne rediret ad hero-
de: palia via reuer-
si sunt in regionem
suam: qui cu^m recel-
sissent. a. **E**cce
angelus d^{omi}ni r^{ed}.
ad p^{ro}videndū euz.
Lyra. Deus p^{ro}ui-
dens p^{er}secutionem
herodis: per ange-
lum admonuit Jo-
seph: ut puerus in
egyptum portaret.
Ad cui^{us} intellectū
notandum: q^{uo}d hero-
des credidit p^{ri}mo
magos fuisse delu-
sus ex apparitione
stelle phara^{icae}: et
iō tūc nō curauit d^e
pueri inq^{ui}sitiōe: sed
postea oblato pue-
ro in templo in die
purificationis: et a
symeone iusto p^{ro}di-
cato et manifestato
An. 2. et etia^m ab anna pro-
phetissa corā toto
populo: tunc fama
pueri nati crescen-
te: voluit herodes
ipsum perdere: sed
interim Iesus por-

^{scilicet} Iesum. ^{et} mariam
puerum et matrem eius: et fuge/
in egyptum: et esto ibi vsq^{ue} dum
dicam tibi: futurum est enim ut
herodes querat puerum ad per-
dendum eum. Qu^{ia} consurgens
accepit puerum et matrem eius
nocte: et sec^{re}ssit in egyptū: et erat
ibi vsq^{ue} ad obitū herodis: ut ad-
impleret quod dictū est a d^{omi}no p^{er}
p^{ro}phetā dicentē: Ex egypto vo-
caui filiū meū. Tūc herodes vi-
dēs q^{uo}d illusus esset a magis: irā-
tus est valde. Et mittens occidit
oēs p^{ri}eros q^{ui} erāt in bethleem et
in omnib^{us} finibus eius a bimatū b

In il-
lo tēpore:
Angel^{us} do-
mini appa-
ruit in som-
nis ioseph/
dicēs: Sur-
ge et accipe

tatus est p^{er} ioseph i
egyptum. vnde se-
quitur: b. Qui
consurgēs acce-
pit puerū et ma-
trem eius nocte.
Ly. p^{ro}pter timorē
herodis: ut negoci-
um fieret magi oc-
cultā. c. Et se-
cessit i egyptū: et
erat ibi vsq^{ue} ad
obitū herodis.
sc^{ilicet} per septē ānos.
d. Et adimple-
retur q^{uo}d dictum
est a d^{omi}no per p^{ro}-
phetam dicentē
Ex egypto voca-
ui filiū meum.
Tūc herodes vi-
dit q^{uo}d illusus es-
set a magis. Bor-
ra. q^{uo}d nō redierunt
ad ip^{sos}. e. Et
est valde timens
regnū suū perdere
f. Et mittens
occidit. a. occide-
re iussit. g. Oēs
pueros q^{ui} erant
tūc finibus eius.
Borra. ut christ^{us} non
effugeret. h. A
bimatu et infra.
Borra. id est bien-
nio et minus: scilicet
cet omnes pueros
masculini sex^{us}: qui
habebāt duos an-
nos vel minus.
i. Notandū etiā:
q^{uo}d occisio puero^{rum}
innocentium facta
est post annum et
quattuor dies a na-
tiuitate christi: q^{uo}d
herodes fuit impe-
ditus ab executi-

In festo conuersionis sancti Pauli

Eone huius facti: quia fuit citatus ad curiam romanam ad petitionem filiorum suorum ipsum accusantem. Postquam fuit reuersus et in regno confirmatus: tunc impleuit de nece puerorum quod prius concepit. a **T**unc ad

is: Amen dico vobis: quia diues difficile intrabit in regnum celorum. Et iterum dico vobis: facilius est camelum per foramen acus transire: quam diuitem intrare in regnum celorum. Auditis autem his di-

dictum est per hieremiam prophetam: **Gloria in excelsis.** b **A**udita est plorat. **B**or. qm tum ad fletum puerorum. c **E**t vlulatus multus. qm ad fletum matrum. Paruuli enim vnus patiebantur dolorem: sed proprium: sed matres duplicem. scilicet proprium et alienum. d **R**achel plorans filios suos. **B**or. Per Rachel intelligit bethleem: **S**en. 35. c. q. Rachel sepulta fuit iuxta bethleem. Et idem rone sepulture dicta est mater ipsius bethleem et habitatio sua. e **E**t noluit consolari quia non sunt. **L**y. ra. subintelligit viuentes.

Et in festo conuersionis sancti Pauli. **E**uangelium Matthei. XIX. d. in fine.

Postilla:

Ecce nos reliquimus omnia. **M**atth. 19. Historia huius euangelii facta est anno christi. 33. v. kal. octobris. dominica. luna. xii. in dictioe. v. An initium illi euangelii scribit sanctus mattheus in eodem cap. q. christus dixit discipulis su-

et infra: sem tempus quod exquisie-

scilicet interrogando didicerat.

a **r**at a magi. **T**unc adimpletum est quod dictum est per hieremiam prophetam

in excelsis.

b **d**icentem: **G**loria in excelsis audita est illa vox erat mulier fletus puerorum et clamor matrum

c **p**loratus et vlulatus multus. **R**achel id est patrona finium bethleem fleuit in descensibus ab ea pueris.

d **e**chel plorans filios suos: et noluit consolari: quia non sunt.

In festo conuersionis sancti Pauli. **E**uangelium Matthei. XIX. d. in fine.

In illo tempore: Dixit Iesus ad discipulos: **E**cce nos reli-

quimus omnia et sequebimur tui.

quid ergo erit nobis?

et secuti sumus te: quid ergo erit nobis?

et secuti sumus te: quid ergo erit nobis?

et secuti sumus te: quid ergo erit nobis?

et secuti sumus te: quid ergo erit nobis?

et secuti sumus te: quid ergo erit nobis?

et secuti sumus te: quid ergo erit nobis?

et secuti sumus te: quid ergo erit nobis?

scipuli mirabatur valde: dicentes: Quis ergo poterit saluus esse? Aspicies autem Iesus ait illis: Apud homines hoc impossibile est: apud deum autem omnia possibilia sunt. Tunc respondens Petrus: dixit ei.

Ecce nos reliquimus omnia.

Bor. Quomodo autem reliquit qui non omnia immo valde pauca habuit: Respondet:

Omnia reliquit: quod nihil sibi retinuit: omnia reliquit: qui voluntatem habet:

di dimisit: quod est capax omnium voluntatum. Nemo enim omnia habere potest: velle autem potest.

Et secuti sumus te: quid ergo erit nobis?

Ly. In premii retributione pro tali voluntaria paupertate. Christus respondit. b **A**men dico vobis: quod vos qui reliquistis omnia: et secuti estis me: in regeneratione.

Id est in iudicio tempore resurrectionis mortuorum.

Id est in iudicio tempore resurrectionis mortuorum.

Id est in iudicio tempore resurrectionis mortuorum.

Id est in iudicio tempore resurrectionis mortuorum.